

BALLERUP

HANDLEPLAN

PLC

PÆDAGOGISK
LÆRINGSCENTER

Indhold

Forord	3
Indledning	4
Vision for PLC	5
Beskrivelse af PLC	6
Funktion	6
Didaktisk vejledning	
Materialehåndtering	
Skoleudvikling	
Koordinerede indsatser	
Fagteam/fagudvalg	
Kulturformidling og "Den åbne skole"	
Team	7
Etablering af team	
Årshjul	
Samling	8
Bøger	
Digitale læremidler	
Medier	
Rum	8
Lærernes og pædagogernes PLC	
Elevernes PLC	
PLC og understøttende undervisning	9
Småkurser/turné ude i klasserne	
Læseunderstøttende læringsaktiviteter	
Tilbagevendende indsatser	
Lektiecafe	
Tidsplan	10
Arbejdsgruppens anbefalinger i forbindelse med implementering	11

Forord

Denne handleplan er udarbejdet som en del af et kommunalt visionspuljeprojekt i forlængelse af Ballerup Kommunes overordnede vision *Skole med vilje*. Denne vision formulerer, at skolen skal udvikle og forny sig på en måde, så alle børn i Ballerup tilbydes en skolegang med tre overordnede mål for øje, nemlig at:

- Alle børn lærer optimalt i skolen
- Alle skaber fællesskaber
- Skolen mestrer fornyelse

Udviklingsarbejdet omkring skolernes pædagogiske læringscentre (PLC) skal ses i lyset af *Skole med vilje*, og således vil beskrivelserne af læringscentrene og deres primære funktioner formuleres, så de bedst muligt kan medvirke til at opfylde denne kommunale vision. De pædagogiske læringscentre skal derfor både styrke skolens faglighed, understøtte de sociale relationer blandt både børn og voksne, og være i stand til at nytænke og medudvikle måderne, hvorpå vi driver skole.

Initiativet til handleplanen blev taget i det kommunale netværk for skolebibliotekarer i foråret 2013, og netværket har siden været inddraget løbende.

Arbejdet skal yderligere ses i sammenhæng med den forestående folkeskolereform, som fordrer forandringer – også på skolebiblioteksområdet, og i forlængelse heraf en kommende ny bekendtgørelse på området, hvor skolebiblioteket med stor sandsynlighed skifter navn til Pædagogisk Læringscenter.

Handleplanen retter sig primært mod skoleledere og medarbejdere på de kommende læringscentre og skal

- Beskrive det kommende Pædagogiske Læringscenter (PLC) og dets opgaver i forlængelse af de nuværende skolebiblioteker
- Sikre og vejlede den enkelte skoles udvikling hen mod et PLC, med opstart august 2014

Handleplanen skaber desuden et fælles grundlag for udviklingen af pædagogiske læringscentre i kommunen.

Arbejdsgruppen består af:

Hanne Buhl, skolebibliotekar og konstitueret pæd. leder, Østerhøjskolen
Joan Bruus Varming, læsevejleder, Højagerskolen
Maria Kragh, it-vejleder og skolebibliotekar, Højagerskolen
Nana Hirtsgaard, skolebibliotekar, Rosenlundskolen
Tanja Katrine Levy, skolebibliotekar, Lundebergskolen
Projektledere Christina Harting og Helle Friis Mikkelsen, konsulenter, Center for Skoler & Institutioner

Indledning

I Ballerup arbejder alle med stort engagement for at opfylde vores vision for fremtidens skole 2020, "Skole med Vilje". Vi ønsker en højtpresterende og en skabende skole, hvor elevernes skoledag er præget af helhed og sammenhæng. Hvor der er plads til kreativitet og tværfaglighed, og hvor børnene er aktive og eksperimenterende.

De pædagogiske læringscentre vil spille en vigtig rolle i opfyldelsen af denne vision. Arbejdet i læringscentrene vil på alle måder understøtte visionens overordnede mål, både når det gælder optimal læring, fokus på fællesskaber samt udvikling og fornyelse af den pædagogiske praksis.

I et læringscenter mødes ikke kun børnene. Rammerne sættes, så de professionelle via læringscentrene kan bruge hinanden som faglige og tværfaglige læringspartnere. Videndeling, erfaringsudveksling og didaktisk vejledning er nøgleord.

De pædagogiske læringscentre rummer et potentiale til at blive en samlende faktor på skolen. Et sted hvor fagligheden udfordres, hvor kulturen blomstrer og hvor mennesker mødes formelt og uformelt for at blive klogere.

Ulla Blom Kristensen
Centerchef
Center for Skoler og Institutioner

Vision for PLC

Tidligere var skolens bibliotek et afgrænset rum, der husede skolens bogsamling. I dag omtales biblioteket ofte som skolens bankende hjerte. Et præciseret billede af PLC kunne være et bankende hjerte med årene, der strømmer liv ud fra. PLC er nemlig ikke kun et fysisk sted, men også et virtuelt læringsrum. Funktionerne skal tænkes ud af rummet.

De pædagogiske læringscentre er en videreudvikling af de nuværende skolebiblioteker, og bør være skolens lokale kraftcenter, hvorfra ideer, inspiration og konkret hjælp og vejledning udspringer. Navnet pædagogisk læringscenter markerer i sig selv en retning og et fokus. Udover fortsat at håndtere alle skolens læringsressourcer og tilbyde vejledning i brugen heraf, udvides funktionerne til i højere grad at tilbyde strukturerede, læringsrelaterede aktiviteter og didaktisk vejledning – primært i forhold til lærere og pædagoger, men også til elever.

Det pædagogiske læringscenter bliver derfor en central del af skolens læringsmiljø og fungerer som skolens lokale videntcenter. PLC skal afspejle det medialiserede og digitaliserede samfund, og understøtte læringsaktiviteter for lærere, pædagoger og elever gennem vejledning, formidling og videndeling.

Grundtanken i det pædagogiske læringscenter består i at samle relevante ressourcer og ressourcepersoner på ét sted, og dermed kvalificere, koordinere og tydeliggøre indsatser og vejledning, eksempelvis inden for læsning og digital dannelse. Dette sikres bl.a.

ved at supplere de nuværende team af skolebibliotekarer med læse- og pædagogiske it-vejledere på samtlige skoler, og via et fælles årshjul med PLC's forløb og indsatser. Gennem disse tiltag kan de pædagogiske læringscentre utvivlsomt blive betydelige medspillere i realiseringen af den kommunale vision "Skole med vilje", som fordrer såvel øget faglighed som fokus på sociale relationer og nytænkning. Børn, lærere, pædagoger og ledere arbejder sammen i og rundt om de pædagogiske læringscentre og de tilknyttede team – alt sammen for at styrke og understøtte skolernes faglige indsatser.

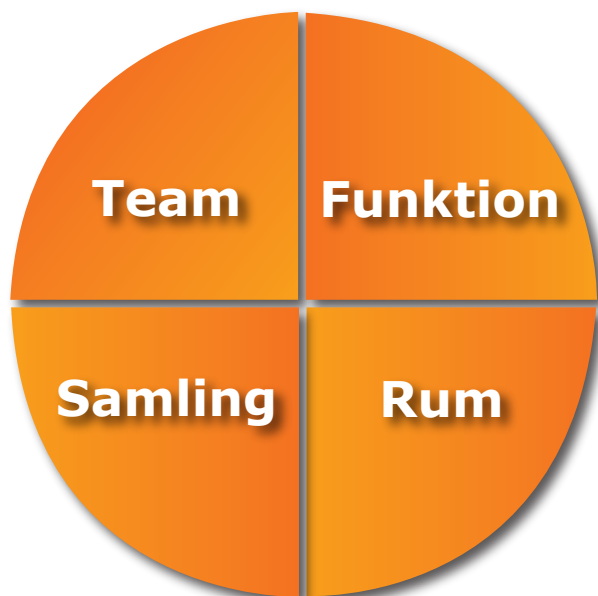
For at PLC kan blive et levende rum, er det vigtigt med imødekommenhed og åbne døre. Tankerne om et udvidet PLC-team skal bl.a. være med til at sikre, at der er voksne på stedet i så stor en del af skoletiden som muligt.

PLC skal give folk det, de har brug for - men også det, de ikke ved, de har brug for!

Beskrivelse af PLC

Et pædagogisk Læringscenter er sammensat af flere komponenter – nye og allerede kendte.

For overskuelighedens skyld er beskrivelsen af PLC inddelt i fire områder (**funktion, team, samling, rum**), som tilsammen giver et billede af hvilke opgaver PLC skal løfte, af hvem og i hvilke rammer.

Funktion

Didaktisk vejledning

En af PLC's primære opgaver består i at understøtte og inspirere lærernes undervisning og elevernes læring gennem didaktisk vejledning, formidling og videndeling, eksempelvis i forhold til læseindsatser, informationssøgning, anvendelsen af digitale og analoge læremidler, læringsforløb og særlige indsatsområder. Den didaktiske vejledning rammesættes og beskrives dermed mere specifikt i teamets udarbejdelse af et samlet årshjul for PLC.

Materialehåndtering

PLC udvikles i forlængelse af de eksisterende skolebiblioteker, og opgaverne i forhold til materialehåndtering, indkøb, vurdering og kendskabet til udviklingen inden for læremidler og medier i bred forstand, vil derfor også være en del af det nye PLC's kerneopgaver.

Skoleudvikling

PLC skal understøtte fokusområder og specifikke indsatser på skolen. Derfor er en repræsentant fra PLC-teamet fast med i skolens udviklingsgruppe for at kunne byde ind i opgaveløsningen. Via denne faste deltagelse sikres desuden en "forgrening" fra skolens udviklingsgruppe ud i skolens praksis, idet PLC-teamet indarbejder indsatserne og de konkrete tiltag i PLC's årshjul.

Koordinerede indsatser

PLC-teamet udarbejder et årshjul og koordinerer hermed PLC's faste og tilbagevendende indsatser og forløb på tværs.

I årshjulet sammentænkes indsatserne på tværs af PLC-teamets fagligheder, og der sikres en struktureret indsats med faglig progression op gennem skoleforløbet. Indsatserne kan eksempelvis omhandle inddragelse af it-understøttende aktiviteter i et læsekursusforløb, didaktisk brug af it i begynderundervisningen, præsentationsmuligheder i forbindelse med projektopgaven i 9. kl. mm.

Fagteam/fagudvalg

PLC-teamet samarbejder med skolens fagteam/fagudvalg og kan i samarbejde med skolens fagkoordinatorer facilitere en struktureret videndeling, hvor lærerne indbyrdes formidler og udveksler erfaringer fra egen praksis.

Kulturformidling og "Den åbne skole"

PLC skal ses som skolens kulturelle midtpunkt og skal dermed understøtte elevernes møde med kunst og kultur via lokale, kommunale og/eller nationale projekter – store som små. PLC skal danne ramme for udstillinger (elevernes egne og kunstneres), møde med forfattere og andre kunstnere, højtlesningsarrangementer, varierende konkurrencer osv. Derudover skal PLC-teamet orientere sig udad mod det omgivende samfund og være opsøgende for at kunne formidle kontakter og tilbud ml. skolen og fx folkebiblioteket, det lokale kultur- og foreningsliv, erhvervslivet m.fl.

Team

Etablering af team

For på bedste vis at kunne opfylde funktionerne beskrevet ovenfor, dannes nye team.

PLC-teamet består af skolebibliotekarerne samt mindst en læsevejleder og mindst en pædagogisk it-vejleder. Teamet må meget gerne udvides med relevante ressourcepersoner, som kan supplere og understøtte en skoles særlige profil fx matematik-ansvarlig, natur/teknologi eller to-sprogskyndig, der kan varetage de forskellige fagområder. Ligeledes kan det indtænkes på sigt at tilknytte en fast pædagog til teamet for at udvikle og støtte det kommende tættere samarbejde mellem de to faggrupper.

Årshjul

PLC-teamet holder et ugentligt teammøde og samarbejder primært om udarbejdelse af PLC's årshjul og om arbejdet med indsatserne beskrevet i dette. Desuden er teamet i fast dialog med skolens ledelse, bl.a. via et fast månedligt møde. Dette tætte samarbejde skal medvirke til at koble ledelsens visioner sammen med konkrete og praktiske tiltag – eksempelvis i forhold til en skoles særlige fokus på læsning på mellemtrinnet, faglig læsning, naturfagligt fokus el. lign.

PLC-teamet har ansvar for at initiere et samarbejde med skolens øvrige ressourcepersoner såsom fagkoordinatorer, internationale vejledere, inklusionsformidlere, holddelingslærere, AKT-lærere, DSA-lærere, kulturkoordinatorer, naturvejledere, pædagoger m.fl. og der udarbejdes på sigt en mødestruktur, som sikrer en kontinuerlig dialog.

En mødestruktur kunne se således ud med fire møder om måneden:

Mødeoversigt PLC-team	
Uge 1	PLC-team (årshjul, planlægning og gennemførelse af årshjulets forløb/indsatser og driftsopgaver)
Uge 2	PLC-team og skoleledelsen (skoleudvikling, PLC retning)
Uge 3	PLC-team (som 1. uge)
Uge 4	PLC-team og relevante ressourcepersoner (brede indsatser på tværs, som følger årshjulet)

På sigt vil det være gavnligt for skolen at sammensætte et PLC-team med brede faglige indsigter, så teamet kan understøtte didaktisk vejledning og læringsaktiviteter inden for både naturvidenskabelige, humanistiske fag og fremmedsprogene.

Samling

PLC administrerer skolens samlede læringsressourcer og sikrer et bredt, opdateret udvalg.

Samlingen indeholder

Bøger

- Undervisningsmaterialer og fagbøger til lærere og pædagoger inden for pædagogik og psykologi

Digitale læremidler

- Fælleskommunale abonnementer og lokalt indkøbte portaler
- Online-ordbøger
- Streamingtjenester (Filmcentralen.dk m.fl.)

Medier

- Computere, tablets, digitalkameraer, lydbøger, gps'er, film mm.

PLC-teamet er ansvarligt for indkøb til samlingen, bl.a. via materialevalgsmøder på tværs af skolerne. Derudover sparrer PLC-teamet med fagteam/fagudvalg og eventuelle faglige vejledere omkring indkøb af nye læremidler. PLC-teamet er medansvarlige for, at skolens medarbejdere bliver introduceret og inspireret til at bruge skolens mange forskellige læremidler.

Rum

PLC kitter leg, læring og undervisning sammen. Rummets indretning skal bære præg af en mangfoldighed af undervisnings- og læringsformer. Fleksible indretningsløsninger skal være højt prioriteret, så der kan foregå flere forskellige aktiviteter i rummet. Det er stedets funktioner, der skal definere rummet og indretningen. I indretningen er det vigtigt at indtænke både de humanistiske, naturfaglige og praktisk/musiske fag og at medtænke farver og lys som stemningsgivere i rummet, så rummet taler til såvel voksne som børn.

Lærernes og pædagogernes PLC

PLC skal, rent fysisk for lærere og pædagoger, være det formelle og uformelle mødested. Her skal være faciliteter til at holde møder, arbejde selvstændigt og lade sig inspirere. På den måde sikres, at rummet bliver et naturligt mødested, når lærerne skal forberede sig eller blot have en mere uformel snak med en kollega.

Elevernes PLC

PLC's rum skal give muligheder for, at eleverne kan arbejde både i grupper og selvstændigt. Der skal derfor tænkes flere forskellige miljøer ind – gruppeborde, læsemiljøer og computerpladser samt mulighed for fremlæggelser. På den måde kan rummet bruges som det udvidede klasseværelse. Elevernes eget arbejde skal fremhæves i rummet. Der skal være elevudstillinger, hvor deres bøger skal udgives og stå på hylderne. Stedet skal være fuldt af ord, ikke bare i bøgerne, men på vægge, vinduer og borde.

PLC og understøttende undervisning

PLC-teamet kan indtænkes og varetage dele af den understøttende undervisning, eksempelvis inden for følgende områder:

Småkurser/turné ude i klasserne

- Introduktion til de kommunale, digitale abonnementer
- Anvendelsen af de digitale abonnementer på skolen og hjemme
- Forfatterforedrag, booktalks – altså læringsaktiviteter med henblik på at motivere og inspirere elevernes læsning

Læseunderstøttende læringsaktiviteter

- Læsekurser/indsatser på specifikke årgange – evt. særligt omkring 3.-4. klassetrin.
- Struktureret højtlesning for indskolings elever m. fokus på sproglig forståelse
- Bibliotekskundskab, søgekurser
- Læsemotivation – booktalks (fx indsatser som "særligt for drenge", genrer, forfatterpræsentationer mm.)
- Faglig læsning
- Læsebånd, projekt læsemakker
- Mediekundskab
- Filmproduktion, animationer, mobiltelefoner i undervisningen (fx sms-noveller)

Tilbagevendende indsatser

- Projektopgaven og prøveform B
- Prøveforberedelse generelt (f.eks. notat teknik, læseforståelse)
- Nyhedsugen

Lektiecafe

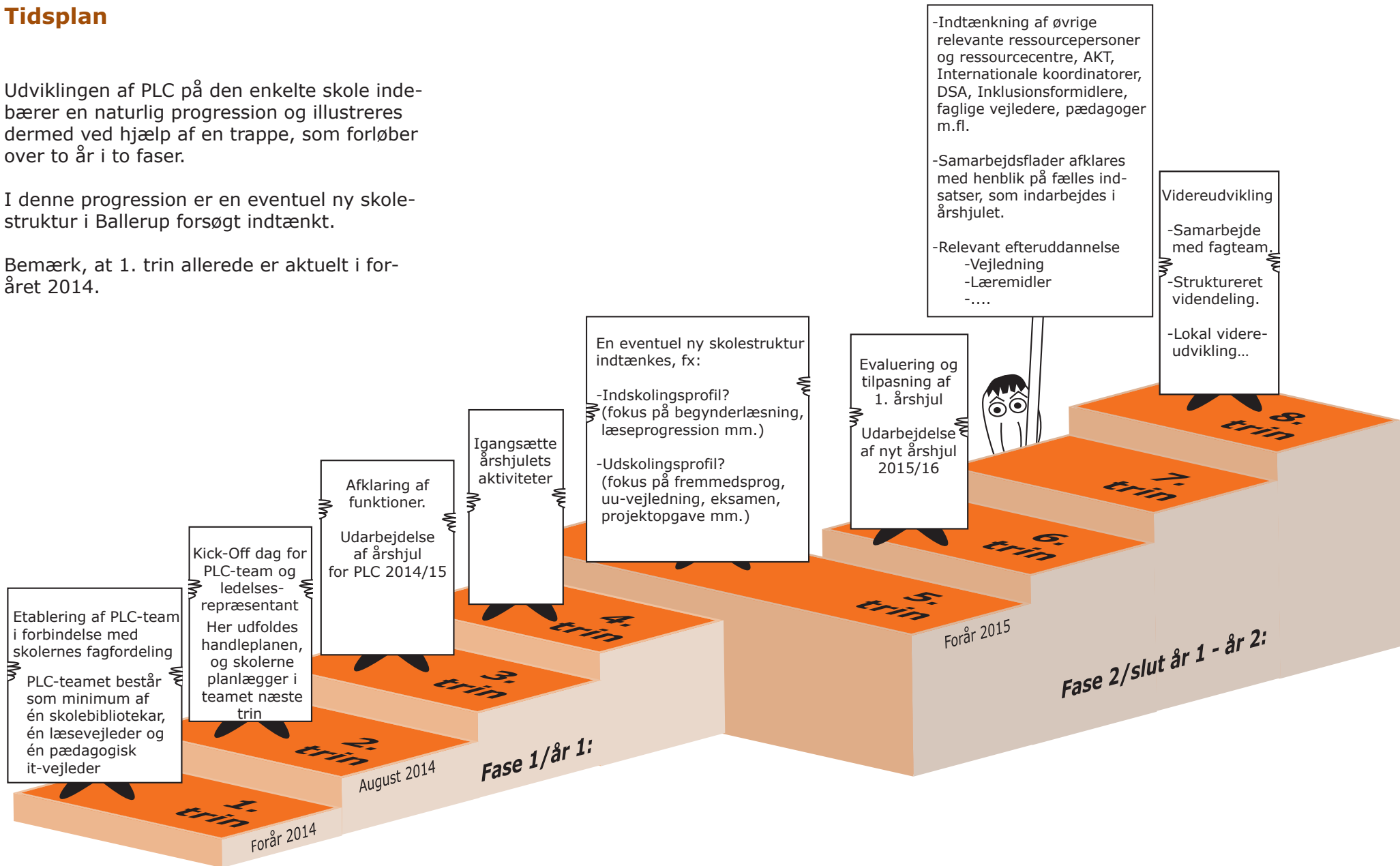

Tidsplan

Udviklingen af PLC på den enkelte skole indebærer en naturlig progression og illustreres dermed ved hjælp af en trappe, som forløber over to år i to faser.

I denne progression er en eventuel ny skolestruktur i Ballerup forsøgt indtænkt.

Bemærk, at 1. trin allerede er aktuelt i foråret 2014.

Arbejdsgruppens anbefalinger i forbindelse med implementering

For at kunne opfylde de beskrevne funktioner og organiseringen af PLC, anbefales det:

- At alle i PLC-teamet har en fast fysisk arbejdsplads i læringscentret.
- At PLC-teamet tilbyder hjælp og kvalificeret vejledning til primært lærere og elever i hele skoletiden
- At de nuværende kommunale netværk (skolebibliotekarernes materialevalgsnetværk, læsevejledernes og it-vejledernes netværk) suppleres med et kommunalt drevet PLC-netværk med 4 årlige møder, hvor hele teamet deltager. På disse møder gives både plads til erfaringsudveksling og faglige input, som kan styrke og kvalificere implementeringen og videreudviklingen af PLC.
- At PLC er repræsenteret i skolens udviklingsgruppe
- At ledelse og PLC-teamet har et fast møde hver måned. På mødet drøftes status i forhold til årshjul, særlige indsatser, PLC's retning mm.
- At skolens medarbejdere informeres om PLC's grundtanker og de kommende forandringer på et fælles møde
- At den understøttende undervisning tænkes ind i udviklingen og bemandingen af PLC.
- At PLC-teamet på sigt sammensættes med brede, faglige indsigter, så teamet understøtter både de humanistiske, de naturvidenskabelige fag og fremmedsprogene.

PLC, Pædagogisk LæringsCenter

Arbejdsgruppe

Hanne Buhl, Joan Bruus Varming,
Nana Hirtsgaard, Tanja Levy, Maria Kragh

Projektledere

Christina Harting og Helle Friis Mikkelsen,
konsulenter C-SI

Fotograf

Mikal Schlosser

Layout

Lise Bernt Djurslund og Richard Jacobsen, PC

Ballerup Kommune april 2014

PLC

PÆDAGOGISK LÆRINGSCENTER